

Motion till riksdagen 2025/26:2389

av **Markus Wiechel (SD)**

Licenskrav för titeln besiktningsman

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett licenskrav för att få använda titeln besiktningsman och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vid köp av fastigheter, såsom villor och bostadsrätter, är det vanligt att köparen anlitar en besiktningsman för att bedöma fastighetens skick. Denna besiktning är avgörande för att identifiera eventuella fel och brister, vilket i sin tur påverkar köparens beslut och ekonomiska säkerhet. Trots besiktningens betydelse är titeln ”besiktningsman” inte skyddad enligt svensk lagstiftning. Vem som helst kan utge sig för att vara besiktningsman utan krav på utbildning, certifiering eller kompetensbevis. Detta skapar en osäkerhet för konsumenter och riskerar att leda till undermåliga besiktningar med allvarliga konsekvenser för enskilda hushåll.

Svensk lagstiftning saknar idag krav på certifiering eller licens för besiktningsmän, vilket innebär att branschen är oreglerad. Enligt representanter från SBR Byggingenjörerna, en ideell organisation som arbetar för att höja kompetensen inom byggbranschen, finns ingen lagstadgad skyldighet för besiktningsmän att vara certifierade. Certifiering, som erbjuds av organisationer som SBR eller tredjepartscertifieringsbolag som Kiwa, signalerar dock att individen uppfyller specifika krav på utbildning och erfarenhet. SBR:s certifiering bygger exempelvis på en ingenjörsutbildning, medan andra aktörer, som Anticimex, prioriterar praktisk byggbakgrund från yrken som snickare eller byggare. Trots att fler företag nu väljer att certifiera sin personal – Anticimex har sedan 2017 certifierat sina cirka 190 besiktningsmän – är detta frivilligt och inte ett allmänt krav.

Denna brist på reglering medför betydande risker. Konsumenter, ofta lekmän i byggfrågor, har svårt att bedöma en besiktningsmans kompetens, vilket kan resultera i felaktiga bedömningar av fastighetens skick. Felaktiga besiktningar kan leda till oväntade kostnader för reparationer, tvister mellan köpare och säljare, eller i värsta fall

säkerhetsrisker för boende. I en tid då fastighetsmarknaden är komplex och husköp ofta utgör en av livets största investeringar, är det oacceptabelt att en så central yrkesroll saknar skyddad status. Jämförbart med andra yrken, såsom läkare, advokater eller revisorer, där titlar är skyddade och licenskrav säkerställer minimistandarder för kompetens och etik, bör titeln besiktningsman regleras för att skydda allmänheten.

Införande av ett licenskrav skulle innebära att besiktningsmän måste uppfylla fastställda kriterier, såsom relevant utbildning, praktisk erfarenhet och regelbunden fortbildning, verifierad av en oberoende myndighet eller certifieringsorgan. Detta skulle höja branschens kvalitet, öka konsumenternas förtroende och minska risken för oseriösa aktörer. Statliga forskningsinstitut som Rise har noterat en positiv trend mot ökad certifiering, vilket indikerar att branschen är redo för en sådan reform. En licensordning skulle även kunna harmoniseras med befintliga certifieringssystem, som de från SBR och Kiwa, för att undvika onödig administration. Regeringen bör mot bakgrund av detta införa ett licenskrav för att få använda titeln besiktningsman.

Markus Wiechel (SD)